

مبانی کامل
شناخت رنگ
برای طراحان

لیندا هولتس شو

مترجم: مانلی رسولی
عضو هیئت علمی دانشکده هنر و
معماری دانشگاه آزاد اسلامی مشهد

هالتس شو، لیندا

Holtzschue, Linda

مبانی کامل شناخت رنگ برای طراحان/لیندا هولتس شو؛ ترجمه مائلی رسولی؛ ویراستار کتابیون یوسفی.

مشهد: کتابکده کسری، ۱۳۹۵.

۲۵۶ ص: مصور (رنگی).

شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۶۵۰۹-۵۱-۸

فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Understanding color: an introduction for designers, 4th ed, 2011.

موضوع: رنگ در طراحی

موضوع: تزئین داخلی

شناسه افزوده: رسولی، مائلی، ۱۳۵۳ - مترجم

شناسه افزوده: یوسفی، کتابیون، ۱۳۶۰ - ویراستار

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

NK1۵۴۸/۵۲۵۲ ۱۳۹۵

۷۰۱/۸۵

۴۱۷۴۷۲۰

کتابکده تخصصی هنر، معماری و شهرسازی کسری

مبانی کامل شناخت رنگ برای طراحان

مترجم: مائلی رسولی

(عضو هیئت علمی دانشکده هنر و معماری - شهرآراد اسلامی - واحد مشهد)

ویراستار: کتابیون یوسفی

صفحه آرای و آماده سازی چاپ: مناجات دما

چاپ اول: بهار ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ آستان قدس رضی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۰۹-۵۱-۸

انتشارات: کتابکده کسری

نشانی انتشارات: مشهد فلسطین ۱۴ پلاک ۱۰ تلفن: ۰۵۱ ۳۷۶۷۰۰۱۹

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات محفوظ می باشد.

مرکز پخش: کتابکده کسری

تلفن: ۰۵۱ ۳۸۴۳۵۵۳۱ همراه: ۰۹۱۵ ۵۱۲۴۲۱۹

پیش‌گفتار

نحوه کار کردن طراحان با رنگ در چارچوب اخیر تغییراتی را از سر گذرانده که معادل با تحولات این حوزه در چند قرن گذشته بوده است. تکنولوژی، باعث دگرگونی‌های بنیادین در تجربه روزمره ما از رنگ شده و نور رنگی که زمانی چندان مورد توجه طراحان نبود، امروز رسانه اصلی در آتلیه‌های طراحی است. رنگ، دنیای ما را دگرگون کرده و گاه بسیار گیج‌کننده شده است.

کتابی که در دست دارید، خطاب به تمام کسانی است که به نحوی با رنگ سر و کار دارند؛ معماران، طراحان گرافیک، دانشجویان طراحی، تابلونویسان، فروشندگان فرش و حتی شعبده‌بازان! این، کتابی راهنماست درباره روابط بین رنگ‌ها، و حتی فراتر از آن، روابط بین رنگ‌های حقیقی و مجازی؛ درباره کاربرد آزادانه، خلاقانه و آسان رنگ، بدون وابستگی به نظریات یا نظام‌های پیچیده. با این کتاب می‌توان دیدن را آموخت و رنگ‌های نو را، در کنار نگاه گذشته، پیوراند.

فهرست مطالب

پیش گفتار
فهرست مطالب
مقدمه مترجم

فصل ۱ مقدمه‌ای بر مطالعه رنگ

- تجربه رنگ ۱۳
- هشیاری نسبت به رنگ ۱۶
- استفاده‌های رنگ ۱۷
- نظام‌های رنگ ۱۹
- مطالعه رنگ ۲۳

فصل ۲ روش‌های ترکیب رنگ

- نور ۲۷
- رنگ افزایشی: ترکیب نور ۲۹
- لامپ‌ها ۳۰

- میزان روشنایی ۳۴
 مشاهده ۳۵
 مشاهده نور ۳۵
 مشاهده شیء ۳۵
 رنگ کاهشی: رنگ کننده ها ۳۶
 لامپ ها و جلوه رنگ ۳۹
 دو گانه بینی (متامریسم) و تطابق ۴۰
 تغییر نور توسط سطح ۴۱
 شفاف، کدر و نیمه شفاف ۴۲
 جلوه رنگی متغیر ۴۲
 درخشش ۴۴
 نور غیر مستقیم، رنگ غیر مستقیم ۴۴
 تغییر نور توسط فیلترها ۴۶

فصل ۳ عنه روانسانی

- احساس رنگ ۵۱
 آستانه های ۲
 فواصل ۵۳
 ادراک رنگ ۵۱
 فیزیولوژی: واکنش به نور ۵۶
 کیفیت شتابخش رنگ ۵۱
 حس آمیزی ۶۰
 روانشناسی: پاسخ به نور ۶۰
 نامگذاری رنگ ها ۶۱
 رنگ به عنوان زبان: از نام تا معنا ۶۲
 رنگ اثرپذیر ۶۶
 کلمه به عنوان رنگ ۶۶

فصل ۴ فرهنگ لغات رنگ ها

- فام ۷۲
 دایره رنگ ۷۳

- رنگ‌های اصلی، فرعی و میانی ۷۴
- رنگ اشباع‌شده ۷۵
- طیف‌های دیگر، رنگ‌های اصلی دیگر ۷۵
- گام‌های کروماتیک ۷۶
- رنگ‌های گرم و سرد ۷۷
- رنگ‌های همجوار ۷۷
- رنگ‌های مکمل ۷۸
- رنگ‌های ثالثه: کروماتیک ختنی ۷۹
- سیاه، سفید، خاکستری ۸۰
- درجه تیره‌روشنی ۸۱
- درجه تیره‌روشنی در تصویر ۸۱
- تصاویر متقارن ۸۳
- فام‌های خالص و درجه تیره‌روشنی ۸۳
- پیداآلودگی و سیاه‌آمیخته ۸۴
- رنگ‌های مونوکروماتیک درجه تیره‌روشنی ۸۵
- مقایسه درجه تیره‌روشنی در فام‌های مختلف ۸۷
- خلوص ۸۷
- خلوص: رقیق کردن با کمک خاکستری ۸۸
- خلوص: رقیق کردن با کمک رنگ مکمل ۸۹
- تن ۹۰

فصل ۵

ناپایداری رنگ‌ها

- ناپایداری رنگ‌ها ۹۵
- ترکیب‌بندی رنگی ۹۶
- رنگ‌های زمینه و رنگ‌های نهاده ۹۷
- قرارگیری رنگ‌ها کنار هم و تغییر رنگ ۹۸
- توازن ۹۸
- کنتراست همزمانی ۹۹
- پی‌نقش و معکوس کنتراست ۱۰۱
- کنتراست مکمل ۱۰۲
- اثر کاهشی زمینه ۱۰۴
- رنگ و وسعت: کوچک، متوسط، بزرگ ۱۰۷

اثربرداری و خطا

فصل ۶

- خطای دید ۱۱۱
- خطای رنگی ۱۱۲
- خطای عمق ۱۱۲
- نمود فضایی رنگ‌ها ۱۱۴
- خطای شفافیت ۱۱۷
- خطای شیار ۱۱۹
- ارتعاش ۱۱۹
- محو مرزها ۱۲۱
- درخشش ۱۲۱
- نمود بی‌زولد ۱۲۳
- ترکیب بصری ۱۲۴

فصل ۷ نام‌بخش‌های مختصر از نظریه رنگ

- تاسه ۱۲۹
- نظریه رنگ ۱۳۰
- جدال پاییزین رنگ ۱۳۳
- مدل علمی: سازمان رنگ‌ها ۱۳۵
- رنگ‌ها و اعداد ۱۳۷
- چشم‌اندازی نو ۱۴۰

فصل ۸

- در جستجوی زیبایی ۱۴۵
- فواصل و هارمونی ۱۴۷
- فام و هارمونی ۱۴۸
- درجه تیره‌روشنی و هارمونی ۱۴۸
- خلوص و هارمونی ۱۵۱
- درونمایه‌های اصلی و فرعی ۱۵۲
- چند نتیجه‌گیری در مورد هارمونی ۱۵۲
- فراتر از هارمونی: رنگ‌های ناموزون ۱۵۴
- رنگ‌هایی با تأثیرگذاری بالا ۱۵۴
- سطح و هارمونی ۱۵۵

فصل ۹

ابزارهای حرفه‌ای

- واقعیت: رنگ در محصول و چاپ ۱۶۱
- مدیوم طراحی ۱۶۴
- مدیوم هنری ۱۶۵
- ترکیب کاهشی ۱۶۷
- توان تغییر ۱۶۹
- چاپ رنگی ۱۶۹

فصل ۱۰ نور

- تصاویر ساخته شده از نور ۱۸۰
- تجسمان ۱۸۱
- نمایه گر ۱۸۳
- مداریت رنگ ۱۸۵
- حالت‌های نمایش رنگ ۱۸۷
- ارائه: در فضا، نمایش و چاپ ۱۸۹
- رنگ در شمشاد آینه‌ای ۱۹۱
- کدگذاری رنگی در شبکه، اینترنت ۱۹۳
- مدیوم‌های در حال ظهور ۱۹۶

فصل ۱۱

تجارت رنگ

- صنایع رنگ ۲۰۲
- تولید رنگ ۲۰۲
- نمونه‌برداری از رنگ ۲۰۳
- پیش‌بینی رنگ ۲۰۴
- رنگ و هویت محصول ۲۰۶
- پالت‌ها، دوره‌های زمانی رواج رنگ‌ها و تاریخ ۲۰۷
- رنگ‌های سنتی ۲۱۰
- عوامل مؤثر بر پالت‌ها ۲۱۰

واژه‌نامه

کتاب‌شناسی

کتاب کار

مقدمه: مترجم

«رنگ از زندگی جداشدنی نیست. اما این موضوع در روزگار معاصر چه معنایی می‌تواند داشته باشد؟ روزگاری که در آن رسالت اصولات و خدمات، نفس‌گیرتر از هر زمان دیگری است و دنیای دیجیتال مرز بین واقعی و مجازی را از میان برداشته است، دورانی که هنرهای تجسمی فرسنگ‌ها فراتر از صرفاً دو رسانه تصویری و مجسمه‌سازی رفته و محیط، رسانه مورد علاقه هنرمندان شده است. حتی خارج از حارده زندگی حرفه‌ای، نگرش معاصر از مخاطب خود انتظار خلاقیت فردی دارد؛ در مقابل بحث گزینه‌هایی که برای انتخاب پیش روی ماست، درک زیبایی‌شناسانه - هرچند جبرنی - در زندگی روزمره بسیار ثمربخش خواهد بود.

کتاب «شناخت رنگ» سعی دارد طیف وسیعی از کاربران را مخاطب قرار دهد. به همین دلیل مباحث تخصصی را با زبانی ساده طرح می‌کند. در ترجمه این کتاب و انتخاب عبارات و واژه‌های تخصصی، از منابع ترجمه شده متعددی که در موضوع هنرهای تجسمی و مبحث رنگ بیشترین کاربرد را دارند بهره‌گیری شده است و سعی شده تا واژگان معادل در امتداد و بیشترین هماهنگی با ادبیات موجود باشد. در میان منابع فارسی مرتبط با رنگ، کتاب «هنر رنگ» نوشته یوهانس ایتن، سال‌هاست که در ایران نقش مرجع اصلی را برای معماران، نقاشان، هنرمندان، طراحان، مورخان هنر و سایر علاقمندان بازی کرده است و به نظر می‌رسد که ادبیات به کار رفته در آن جای خود را میان خوانندگان باز کرده باشد.

با این وجود کتاب «هنر رنگ» که به قلم یک نقاش و یکی از محورهای جنبش باهاوس در سال ۱۹۶۱ نوشته شد بیشتر، نقاشان و منتقدان و مورخان هنر را خطاب قرار می‌دهد و حوزه عملش مدیوم‌های گاهشی است. در حالی که از زمان نگارش آن، تحولات زیادی در رسانه‌های هنری و ابزارهای طراحی رخ داده و کامپیوتر تبدیل به جزء جدایی‌ناپذیر فرایند طراحی شده است. کتابی که در دست دارید، نظریات نظریه‌پردازان پیشین را در بستری امروزی طرح می‌کند و به مفاهیم رنگ هم در مدیوم‌های گاهشی (رنگ اشیاء و مواد) و هم مدیوم‌های افزایشی (رنگ نور) پرداخته و رنگ در چاپ را نیز از قلم نمی‌اندازد. به همین خاطر می‌تواند برای طیف وسیعی از طراحان مورد استفاده قرار گیرد.

علاوه بر رجوع به منابع فارسی موجود، در جریان ترجمه سعی شد تا با مشورت گرفتن از متخصصین حوزه‌های مختلفی که در کتاب مورد بحث قرار گرفته (مانند متخصصین چاپ، نرم‌افزارهای طراحی و...) برگردان عبارات تخصصی تا حد امکان با توجه به زبان رایج این رشته‌ها صورت گیرد و ابهامات به حداقل برسد.

نویسنده کتاب، لیندا هولتس‌شو، از متخصصین سرشناس رنگ‌شناسی است. وی تاکنون نظریه‌ها و بحث‌ها را در مدارس هنری مختلف شهر نیویورک، نظیر انیستیتوی تکنولوژی و فین، مدرسه طراحی پارسونز و مدرسه هنرهای بصری نیویورک تدریس کرده است. هولتس‌شو همچنین مدیر دفتر معماری داخلی لیندا هولتس‌شو و همکاران است.

ترجمه حاضر از چهارمین (و جدیدترین) ویرایش کتاب «شناخت رنگ» انجام شده است. این ویرایش یا کتابچه‌ای از تم‌ها، نتایج عملی همراه بود که به صورت آنلاین در اختیار مخاطبان کتاب قرار می‌گرفت. ترجمه آن جزوه نیز به انتهای این کتاب ضمیمه شده است که می‌تواند به بالابردن مهارت‌های عملی در رنگ کمک قابل توجهی کند. امید است این کتاب که دربردارنده مطالب به‌روزی در دانش رنگ است بتواند خلأ موجود در این زمینه را پر کند.